

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОГОВОРУ МОРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Корбачов Максим Сергійович

студент

*Державний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*

Договір морського перевезення є важливим інструментом у системі міжнародної торгівлі та логістики. Він забезпечує транспортування вантажів морськими шляхами, роблячи можливим економічний обмін між різними країнами. Попри своє значення, договір морського перевезення супроводжується численними проблемними аспектами, які стосуються його правового статусу, відповідальності сторін, документального супроводу, ризиків невиконання та економічного впливу на торгівлю. Ця робота має на меті всебічно розглянути зазначені проблеми та з'ясувати можливі шляхи їх подолання.

Договір морського перевезення відображає специфічний тип договірних зобов'язань, за яким перевізник приймає на себе обов'язок перевезення вантажу за винагороду. Однак, через міжнародний характер перевезень, його правове регулювання залишається неоднорідним і часто залежить від юрисдикцій країн, що беруть участь у процесі [1]. Це породжує правові колізії, зокрема у випадках, коли сторонам доводиться звертатися до судів або арбітражів у різних країнах. Крім того, інтенсивний розвиток міжнародних конвенцій, як-от Роттердамських правил, що пропонують новий підхід до регулювання морського перевезення, свідчить про постійне вдосконалення правової бази [2, с. 20].

Одним із найбільш суперечливих аспектів договору морського перевезення є визначення меж відповідальності перевізника. Різні країни трактують це питання по-різному, і, відповідно до КТМУ, перевізник несе відповідальність лише за певних умов. На міжнародному рівні існують різні підходи до питання відповідальності, які закріплені, зокрема, в Гаазько-Вісбійських і Гамбурзьких правилах. Важливо зазначити, що сучасні тенденції в регулюванні відповідальності підштовхують до ширшого охоплення прав і обов'язків сторін для забезпечення справедливого підходу [3].

Укладення договору морського перевезення вимагає оформлення таких документів, як коносамент, товарно-транспортна накладна та інші супутні документи. З одного боку, ці документи слугують доказом прав на вантаж, з іншого – юридичним підтвердженням зобов'язань

сторін. Документація у морському перевезенні відіграє надзвичайно важливу роль, оскільки неточності можуть спричинити затримки або втрату вантажу [1]. Нещодавно цифровізація документів стала все більш поширеною, дозволяючи зменшити ризики помилок, підвищити швидкість обміну інформацією та полегшити контроль процесів.

Серед ризиків, що виникають під час морського перевезення, – затримки, пошкодження або втрата вантажу через природні або техногенні фактори. Особливу загрозу становлять непередбачувані обставини, як-от погодні умови, політичні конфлікти чи форс-мажорні події, які можуть зупинити процес перевезення. Наявність страхування вантажу стає додатковою гарантією захисту для сторін, а розуміння потенційних ризиків допомагає перевізникам і вантажовласникам планувати відповідні захисні заходи.

У світі міжнародного транспорту тенденція до цифровізації дедалі більше впливає на морське перевезення. Застосування електронних коносаментів, електронного документообігу та автоматизованих систем обліку дозволяє значно підвищити прозорість і швидкість оформлення процедур, знижуючи ризики помилок і затримок. Водночас, сучасні екологічні стандарти, зокрема вимоги до скорочення викидів CO₂ і контролю забруднень вод, стають важливою складовою морського транспорту. Виконання цих вимог створює додатковий рівень відповідальності для перевізників, проте також підвищує конкурентоспроможність екологічно відповідальних компаній [4].

Морське перевезення є одним із головних механізмів міжнародної торгівлі, що сприяє зниженню вартості товарів завдяки ефективності транспортування. Договори морського перевезення впливають не лише на логістику, а й на світову економіку. Несприятливі події, що виникають у сфері морських перевезень, можуть спричинити збільшення цін на продукцію, а також вплинути на конкурентоспроможність компаній на міжнародному ринку. Особливо важливо для держав та компаній забезпечити безперервність поставок у зв'язку з ростом залежності економік від глобальних ланцюгів постачання.

Отже, договір морського перевезення, незважаючи на свою ключову роль у міжнародній торгівлі, має численні проблеми, які варто враховувати для успішної організації процесу транспортування вантажів. Чітке розуміння правової природи, відповідальності сторін, процедур документування, ризиків та соціально-економічних аспектів, а також врахування сучасних тенденцій, таких як цифровізація та екологічні вимоги, допомагають мінімізувати можливі складнощі. Важливо, щоб усі сторони договору були готові до потенційних викликів і вживали необхідних заходів для забезпечення надійного транспортування товарів.

Література:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 14.06.2022 р. № 644/37980 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0644-22#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
2. Сучасні проблеми морського транспорту та безпеки мореплавства. Збірник матеріалів XII Всеукраїнської студентської наукової конференції, (м. Херсон, 24 листопада 2022 року). Херсон : Видавництво ХДМА, 2022. С. 18–19 URL: <https://ksma.ks.ua/wp-content/uploads/2023/04/XII-Матеріали-Всеукраїнської-студентської-наукової-конференції-Сучасні-проблеми-морського-транспорту-та-безпека-мореплавства-2022-р.pdf> (дата звернення: 12.10.2024).
3. Воронець Н. Перевезення вантажів морським транспортом. Юридичний інтернет ресурс. URL: https://protocol.ua/ua/perevezennya_vantaziv_morskim_transportom/ (дата звернення: 12.10.2024).
4. Морська логістика. Тонкощі міжнародного морського права. Сайт UTEC Logistics. URL: <https://utec.ua/blog/morska-logistika-tonkoschimizhnarodnogo-morskogo-prava> (дата звернення: 12.10.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-27>

ФОРМИ ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Лопухова Яна Валеріївна

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету історії, бізнес-освіти та права*

Науковий керівник: Чернік Світлана Дмитрівна

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнський державний університет

імені Володимира Винниченка

м. Кропивницький, Україна

Захист сімейних прав та інтересів є важливим елементом забезпечення стабільності в суспільстві. Сімейні права стосуються як майнових, так і немайнових відносин, що виникають між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї. В умовах динамічно мінливих соціальних умов та різноманітності життєвих ситуацій виникає необхідність у надійному правовому механізмі, який забезпечував би ефективний захист сімейних прав. Національне законодавство